

«سیفی کیست؟»

از سیفی بخارائی هرچند در بسیاری کتاب‌ها ذکرى به عمل آمده،^(۱) اما اطلاعات زیادى در دست نیست، همه به یکى دو سطر بسنده کرده‌اند و چند بیتى از او آورده‌اند. آنچه مسلم است او از شعرای قرن نهم هجرى و معاصر جامى است و نامش در «بابرنامه» از تألیفات قرن دهم آمده است.^(۲) در اکثر این مراجع، سیفى را مؤلف رساله‌ای در عروض دانسته‌اند^(۳). در اینجا به آنچه در مجالس النفاثس امیر علیشیر نوائى در مورد سیفى آمده، اشاره می‌کنیم: «مولانا سیفى از بخارا است و از آنجا آمده، اکثر متداولات را دیده و در اثنای تحصیل به نظم مشغول گردید و طریق مَثَل را بغایت خوب گفت و اشعارش مشهور شد؛ این مطلع از اوست: بیت

دلا وصف میان نازک جانان من گفتی
نکو گفتی حدیثی از میان جان من گفتی

و برای اهل صنعت و حرفه نیز لطائف بسیار نظم کرد و در آن فنّ مخترع است و این بیت از آن جمله است: نظم:

بت پردازگرم کو به کسان می‌سازد
هیچ بر حال من خسته نمی‌پردازد
رساله معماً نیز نوشته. این معماً ازوست به اسم «قبول» معماً:
بس که دل مردم به سوی زلف جانان می‌شود
با دل خود جمع می‌سازم پریشان می‌شود
(از دل اولی قلب می‌خواهد و از ثانی واو خود) (حواشی حکمت، ص ۵۸)

(۱) - الف: مجالس النفاثس، امیر علیشیر نوائى ص ۵۷

ب: بابرنامه (برای شرح این کتاب رجوع کنید به «سعدی تا جامی» به حواشی شادروان علی اصغر حکمت، ص ۵۴۸)

ج: آتشکده آذر ص ۲۳۶

د: تذکره نصر آبادی ص ۵۱۳-۵۱۴

ه: ریحانة الادب، مدرس، چاپ دوم ج سوم ص ۱۴۶ به بعد

(۲) - سعدی تا جامی، علی اصغر حکمت ص ۵۴۸

(۳) - مراد همین کتاب «عروضی سیفی» است. بعضی دیگر رساله‌ای هم در معماً بدو نسبت داده‌اند (ریحانة الادب

ج سوم ص ۱۴۶).